FITXA IDENTIFICATIVA

Dades de l'Assignatura

Codi	35776
Nom	Literatura i cultura en llengua portuguesa 2
Cicle	Grau
Crèdits ECTS	6.0
Curs acadèmic	2022 - 2023

Titulació/titulacions

Titulació	Centre	Curs	Període
1000 - G.Estudis Anglesos	Facultat de Filologia, Traducció i Comunicació	4	Primer quadrimestre
1001 - Grau Filologia Catalana	Facultat de Filologia, Traducció i Comunicació	4	Primer quadrimestre
1002 - Grau de Filologia Clàssica	Facultat de Filologia, Traducció i Comunicació	4	Primer quadrimestre
1003 - G. Estudis Hispànics	Facultat de Filologia, Traducció i Comunicació	4	Primer quadrimestre
1008 - G.Llengües Modernes i les seus Literatures	Facultat de Filologia, Traducció i Comunicació	4	Primer quadrimestre
1013 - Grau en Filologia Clàssica	Facultat de Filologia, Traducció i Comunicació	4	Primer quadrimestre

Matèries

Titulació	Matèria	Caràcter
1000 - G.Estudis Anglesos	22 - Minor en Lengua portuguesa y sus literaturas	Optativa
1001 - Grau Filologia Catalana	36 - Minor en lengua portuguesa	Optativa
1002 - Grau de Filologia Clàssica	38 - Minor en lengua portuguesa	Optativa
1003 - G. Estudis Hispànics	35 - Minor en lengua portuguesa	Optativa
1008 - G.Llengües Modernes i les seus Literatures	24 - Minor en Lengua portuguesa y sus literaturas	Optativa
1013 - Grau en Filologia Clàssica	38 - Minor en Llengua Portuguesa	Optativa

Coordinació

Nom	Departament
DOS SANTOS NETO, MARIA MANUELA	150 - Filologia Espanyola

RESUM

Asignatura del Minor de "Lengua portuguesa y sus literaturas" (6 créditos, 4.º curso, 1.º cuatrimestre).

Esta asignatura se divide en dos partes:

1) - la primera está destinada a servir de complemento al abordaje iniciado en "Literatura y Cultura en Lengua Portuguesa 1" en los ámbitos histórico y literario:

a) - En el ámbito histórico se abordarán los principales acontecimientos ocurridos en Portugal a lo largo del siglo XX;

b) - En el ámbito literario se estudiarán obras de los principales autores y movimientos literarios ocurridos en Portugal entre la segunda mitad del siglo XIX y el siglo XX.

2) -La segunda parte de la asignatura está dedicada a Brasil. Se estudia brevemente su construcción y los fundamentos de su cultura. En esta tiene particular importancia su literatura.

3) - En la tercera parte se hará una introducción al estudio de las literaturas africanas en lengua portuguesa a través de dos obras breves pero con un fuerte componente socio-historico y cultural.

CONEIXEMENTS PREVIS

Relació amb altres assignatures de la mateixa titulació

No heu especificat les restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

Altres tipus de requisits

No se han especificado restricciones de matrícula.
Se recomienda vivamente poseer conocimientos previos de lengua portuguesa (por lo menos nivel A2).

COMPETÈNCIES

1000 - G.Estudis Anglesos

- Que els estudiants sàpien aplicar els seus coneixements al seu treball o vocació d'una forma professional i posseïsquen les competències que solen demostrar-se per mitjà de l'elaboració i defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seua àrea d'estudi.

- Que els estudiants tinguen la capacitat d'arreplegar i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seua àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguen una reflexió sobre temes rellevants d'índole social, científica o ètica.
- Que els estudiants puguen transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants hagen desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per a emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Treballar i aprendre de manera autònoma i planificar i gestionar el temps de treball.
- Conèixer una literatura en una llengua diferent de la llengua principal del Grau.
- Conèixer la gramàtica i desenvolupar les competències comunicatives en llengua(es) estrangera (es).
- Interrelacionar diferents àrees d'estudis humanístics.

1001 - Grau Filologia Catalana

- Que els estudiants siguen capaços d'analitzar i sintetitzar.
- Capacitat de gestió de la informació.
- Capacitat per adquirir i comprendre els coneixements en l'àrea d'estudis lingüístics, literaris i culturals.
- Capacitat per reunir i interpretar dades rellevants.
- Capacitat de prendre decisions i de resolució de problemes.
- Capacitat de treball individual i d'aprenentatge autònom i habilitat per a la planificació i la gestió del temps.
- Coneixements gramaticals i competències comunicatives en una altra llengua distinta de les cooficials.
- Coneixement de la literatura d'una segona llengua.
- Capacitat per interrelacionar els distints aspectes de la filologia i d'aquests amb altres disciplines de l'àrea d'humanitats, especialment en l'àmbit dels estudis hispànics.

1002 - Grau de Filologia Clàssica

- Capacitat de reunir i interpretar dades rellevants, aplicant procediments de síntesi, anàlisi, crítica i autocrítica.
- Comprendre i posseir els coneixements en l'àrea d'estudis lingüístics, literaris i culturals.
- Capacitat per prendre decisions i de resolució de problemes.
- Capacitat de treball individual i d'aprenentatge autònom i habilitat per a la planificació i la gestió del temps.

- Preocupació per la qualitat en el treball.
- Conèixer la literatura o literatures en una llengua diferent de la primera llengua estrangera i comprendre'n els textos.
- Capacitat per elaborar textos de diferents tipus en llengua estrangera amb correcció estilística i gramatical.
- Competències bàsiques per a la traducció de textos de diferents tipus de llengua estrangera a la llengua pròpia.
- Capacitat per localitzar, manejar i sintetitzar informació bibliogràfica, sobre diversos suports, local o en xarxa, en l'àrea de les llengües modernes i les seues literatures.
- Capacitat per interrelacionar diferents àrees d'estudi de la filologia i les humanitats.
- Coneixements de gramàtica en llengua estrangera.
- Competències comunicatives en llengua estrangera.
- Coneixement de la història i cultura dels països de la llengua o literatura estudiades.

1003 - G. Estudis Hispànics

- Capacitat de reunir i interpretar dades rellevants, aplicant procediments de síntesi, anàlisi, crítica i autocrítica.
- Capacitat per adquirir i comprendre els coneixements en l'àrea d'estudis lingüístics, literaris i culturals.
- Capacitat de prendre decisions i de resolució de problemes.
- Capacitat de treball individual i d'aprenentatge autònom i habilitat per a la planificació i la gestió del temps.
- Preocupació per la qualitat en el treball.
- Conèixer la literatura o literatures en una llengua diferent de la primera llengua estrangera i comprendre'n els textos.
- Capacitat per elaborar textos de diferents tipus en llengua estrangera amb correcció estilística i gramatical.
- Competències bàsiques per a la traducció de textos de diferents tipus de llengua estrangera a la llengua pròpia.
- Capacitat per localitzar, manejar i sintetitzar informació bibliogràfica, sobre diversos suports, local o en xarxa, en l'àrea de les llengües modernes i les seues literatures.
- Capacitat per interrelacionar diferents àrees d'estudi de la filologia i les humanitats.
- Coneixements de gramàtica en llengua estrangera.
- Competències comunicatives en llengua estrangera.
- Coneixement de la història i cultura dels països de la llengua o literatura estudiades.

1008 - G.Llengües Modernes i les seus Literatures

- Que els estudiants sàpien aplicar els seus coneixements al seu treball o vocació d'una forma professional i posseïsquen les competències que solen demostrar-se per mitjà de l'elaboració i defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seua àrea d'estudi.
- Que els estudiants tinguen la capacitat d'arreplegar i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seua àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguen una reflexió sobre temes rellevants d'índole social, científica o ètica.
- Que els estudiants puguen transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants hagen desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per a emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Treballar i aprendre de manera autònoma i planificar i gestionar el temps de treball.
- Conèixer una literatura en una llengua diferent de la llengua principal del Grau.
- Conèixer la gramàtica i desenvolupar les competències comunicatives en llengua(es) estrangera (es).
- Interrelacionar diferents àrees d'estudis humanístics.
- Aplicar tecnologies de la informació i la comunicació, eines informàtiques, locals o en xarxa en l'àmbit de les llengua modernes i les seues literatures.
- Conèixer la història i cultura dels països de la llengua i literatura estudiades i aplicar aqueixos coneixements als estudis de la llengua i literatura corresponents.
- Comprendre els textos de literatura estrangera en la seua llengua.
- Localitzar, manejar i sintetitzar informació bibliogràfica, sobre diversos suports, local o en xarxa, en l'àrea de les llengües modernes i les seues literatures.

RESULTATS DE L'APRENENTATGE

Esta asignatura permitirá al estudiante:

- Conocer los principales acontecimientos de la historia portuguesa del siglo XX.

- Conocer las corrientes literarias realistas portuguesas y una obra de su principal representante: Eça de Queiroz.

- Conocer el Primer Modernismo Portugués y a su mayor representante: Fernando Pessoa.

- Comprender el proceso que llevó a la construccion de Brasil.

- Conocer los principales aspectos culturales de Brasil.

- Leer y comprender a uno de los más importantes escritores de la literatura brasileña: Machado de Assis.

- Conocer, leer y comprender a dos importantes escritores africanos en lengua portuguesa: Luandino Vieira y Manuel Rui.

- Desarrollar las competencias comunicativas en lengua portuguesa.

- Adquirir conocimientos léxicos en lengua portuguesa en sus variantes europea, americana y africana.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. El Realismo Portugués

Las "Conferências do Casino" y el texto "Causas da Decadência dos Povos Peninsulares nos Três Últimos Séculos" de Antero de Quental.

La novela realista: "O Primo Basílio", de Eça de Queiroz.

2. Portugal en el siglo XX

La instauración de la República (1910).
El golpe de Estado de 1926. El "Estado Novo".
La dictadura y sus bases: la PIDE, la "Mocidade Portuguesa" y la censura.
La guerra colonial y la Revolución de los Claveles.

3. El Primer Modernismo Portugués y la revista «Orpheu»

El "Primeiro Modernismo": génesis y protagonistas.A Revista "Orpheu".

Fernando Pessoa y la Heteronimia: Alberto Caeiro
Ricardo Reis
Álvaro de Campos

4. La Construcción de Brasil

El "descobrimento" de Brasil.
La "Carta" de Pero Vaz de Caminha.
La construcción de Brasil: etapas principales.

5. Literatura Brasileña: la novela

Machado de Assis: vida y obra.

Novela realista brasileña: "Memórias Póstumas de Brás Cubas", de Machado de Assis.

6. Introducción a la Literatura Africana en lengua portuguesa

"Estoria da galinha e do ovo", de Luandino Vieira.

"Quem me dera ser onda", de Manuel Rui.

VOLUM DE TREBALL

ACTIVITAT	Hores	% Presencial
Classes de teoria	60,00	100
Estudi i treball autònom	20,00	0
Lectures de material complementari	10,00	0
Preparació d'activitats d'avaluació	30,00	0
Preparació de classes de teoria	10,00	0
Preparació de classes pràctiques i de problemes	20,00	0
TOTAL	**150,00**	

METODOLOGIA DOCENT

La docencia presencial consta semanalmente de cuatro sesiones que combinan las explicaciones teóricas con la práctica oral y escrita, que servirá de complemento y refuerzo de las clases teóricas.

Clases teóricas: Sobre cada uno de los temas del programa, siguiendo el desarrollo especificado para cada uno de ellos en el temario. El profesor expondrá los contenidos esenciales y explicará la forma en que deben ser abordados por el alumno. Se realizarán ejercícios de lectura, comprensión y análisis.

Clases prácticas: Lectura, explicación, comentario y análisis de los textos históricos y literarios referentes a las épocas, movimientos y autores estudiados, contribuyendo así a la asimilación de las competencias antes referidas.

Otras actividades: **Tutorías** para resolver dudas que puedan surgir tanto en las clases teóricas como prácticas, así como para orientar en la realización de trabajos o actividades relacionadas con los contenidos del curso.

AVALUACIÓ

La evaluación constará de dos partes diferenciadas (1ª y 2ª convocatoria):

1. Examen escrito individual: 80%

2. Asistencia, participación en clase y trabajo personal: 20%

La nota obtenida en la parte 2 será válida para ambas convocatorias.

El examen escrito constará de dos partes:

1) - Preguntas de desarrollo y reflexión crítica acerca de los temas, obras y autores explicados en clase.

2) - Control de lecturas: preguntas sobre los libros de lectura obligatoria.

Criterios de evaluación:

Teoría: Adquisición de los conocimientos especificados en el temario.

Prácticas:

- Capacidad para leer, interpretar y analizar obras de la literatura estudiada en su lengua original, a medida que las competencias comunicativas lo permitan.

- Capacidad para desarrollar por escrito una reflexión crítica y sintética sobre aspectos de la historia, cultura y literatura estudiadas.

- Refuerzo de las competencias comunicativas en lengua portuguesa.

NOTA IMPORTANTE I: Los alumnos pueden contestar al examen escrito en portugués, valenciano o castellano. Sin embargo, los alumnos que contesten en portugués, **siempre y cuando su nota sea superior a 5**, optan a una bonificación de **0,5 puntos.**

NOTA IMPORTANTE II: Los alumnos pueden optar a una bonificación de **0,5 puntos** si cumplen la siguiente condición: lectura de la novela ***A confissão de Lúcio*", de Mário de Sá-Carneiro,** y respuestas correctas a 17 preguntas sugeridas por la docente.

Lecturas de caracter obligatorio:

Tema 1

- Queiroz, José Maria Eça de. (s/f). *O Primo Basílio.* www.dominiopublico.br.

- Quental, Antero. (2008). *Causas da Decadência dos Povos Peninsulares nos Três Últimos Séculos.* Lisboa. Tinta da China.

Tema 3

- Varios. (2015). *Orpheu* . Edição Fac-similada. Lisboa. Tinta da China.

Tema 5

- Machado de Assis, Joaquim. (s/f). *Memórias Póstumas de Brás Cubas.* www.nead.unama.br.

Tema 6

- Manuel Rui. (s/f). *Quem me dera ser onda*. Luanda: Instituto Nacional do Livro e do Disco.

- Luandino Vieira, José. (2019). *Estoria da galinha e do ovo*. In Luuanda. Lisboa: Editorial Caminho.

Lectura de caracter voluntario:

- Mário de Sá-Carneiro. *A confissão de Lúcio.* Marujo Editora (versión digital).

REFERÈNCIES

Bàsiques

- Álvarez Sellers, M.R. (2007). João Guimarães Rosa. Travesias por la ficción y la palabra. Vigo: Academia del Hispanismo.
- Couto, J. (1995). A Construção do Brasil. Lisboa: Cosmos.
- Cortesão, J. (1994). A carta de Pêro Vaz de Caminha. Lisboa: Imprensa Nacional.
- García Martín, J.L. (2002). Fernando Pessoa, Sociedad Ilimitada. Gijón: Libros del Pexe.
- Machado de Assis, J. (s/d). Memórias Póstumas de Brás Cubas. Disponible en www.nead.unama.br.
- Medina, J. (1980). Eça de Queiroz e a geração de 70. Lisboa: Moraes Editores.
- Pessoa, F. (1987). Poesias de Fernando Pessoa. Lisboa: Edição Ática.
- Pessoa, F. (1987). Poesias de Alberto Caeiro. Lisboa: Edição Ática.
- Pessoa, F. (1987). Odes de Ricardo Reis. Lisboa: Edição Ática.
- Pessoa, F. (1987). Poesias de Álvaro de Campos. Lisboa: Edição Ática.
- Pessoa, F. (1986). Mensagem. Lisboa: Edição Ática.
- Prado Coelho, J. (1987). Unidade e Diversividade em Fernando Pessoa. Lisboa: Editorial Verbo.
- Veríssimo, J. (1954). História da Literatura Brasileira. Rio de Janeiro: José Olympio.
- Houaiss, A. (1985). O Português no Brasil. Rio de Janeiro: São José.
- Quental, A.(2008). Causas da Decadência dos Povos Peninsulares nos Três Últimos Séculos. Lisboa: Tinta da China.

- Lisboa, E. (1986). Poesia Portuguesa: do "Orpheu" ao Neo-realismo. Lisboa: Instituto de Cultura e Língua Portuguesa.
- Queiroz, José Maria Eça. O Primo Basílio. Disponible en www.dominiopublico.br. s/f.
- Manuel Rui.(s/d). Quem me dera ser onda. Luanda: Instituto Nacional do Livro e do Disco.
- Luandino Vieira, José.(2019). Estoria da galinha e do ovo. In Luuanda. Lisboa: Editorial Caminho.

Complementàries

- Nizza da Silva, M.B. (1991). História do Brasil. Porto: Univers. Portucalense.
- Reis, C. (2001). O Conhecimento da Literatura - Introdução aos Estudos Literários. Coimbra: Almedina.